

Силабус курсу

Формування мовної особистості молодшого школяра засобами цікавого мовознавства

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
Галузь знань: 01 Освіта / педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
Рік навчання: 4, семестр: 8
Компонент освітньої програми: вибіркова
Кількість кредитів: 3
Дні занять: за розкладом
Консультації: четвер
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Кандидат філологічних наук, доцент Одинцова Галина Степанівна

Контактна інформація odyntsova@ukr.net + 38 098 054 11 48

Опис дисципліни

Еталонними рамками Ради Європи визначені основні компетенції для навчання протягом усього життя, серед яких чільне місце займає володіння рідною мовою. Тому одним із важливих завдань сучасної освіти, зумовлених потребами суспільства, є формування мовної особистості, яка здатна самостійно поповнювати знання, бути суспільно комунікативною й активною.

Навчальна дисципліна «Формування мовної особистості молодшого школяра засобами цікавого мовознавства» покликана збагатити теоретичні відомості студентів з основних розділів мовознавства цікавими фактами порівняльно-історичного характеру; удосконалити навички науково-пошукової і дослідницької роботи, уміння добирати, систематизувати й аналізувати наукову інформацію; розширити знання студентів про цікаві форми і види роботи на уроках української мови в початковій школі; розвивати креативні здібності; формувати мовну особистість вчителя початкової школи як зразок для наслідування молодшими школярами.

Структура курсу

Годи- ни Лек./ практ.	Тема	Результати навчання	Завдання
2/0	Загальне поняття мовної особистості. Вплив цікавого мовознавства на формування мовної особистості молодшого школяра.	Володіти дефініцією поняття «мовна особистість», знати її структуру, рівні та шляхи формування. Розуміти й аналізувати процес формування мовної особистості молодшого школяра з урахуванням психолого-педагогічних та лінгводидактичних умов.	Питання, есе
2/2	Структурні компоненти цікавого мовознавства. Лінгвістичні афоризми та елементи порівняльно-історичного мовознавства у початковій школі.	Знати структурні компоненти цікавого мовознавства, використовувати їх відповідно до тем уроків. Уміти характеризувати лінгвістичну інформацію афоризмів. Добирати мовні ілюстрації з використанням елементів порівняльно-історичного мовознавства й установлювати ступінь спорідненості між мовними явищами.	Питання, творчі завдання, презентації
2/2	Використання відомостей з термінології та етимології у початковій школі.	Володіти поняттям «термін», знати його основні ознаки. Уміти проводити огляд наукової літератури про становлення і розвиток української мовознавчої термінології. Знати українських мовознавців і їхню роль у становленні української	Питання, презентації

		мовознавчої термінології. Уміти користуватися термінологічним та етимологічним словниками, розкривати етимологію українських та іншомовних мовознавчих термінів.	
2/2	Використання ігрових технологій, цікавих завдань та вправ на уроках української мови в початковій школі.	Знати класифікацію дидактичних ігор, цікавих завдань і вправ та методику їх проведення. Уміти складати і використовувати шаради, метаграми, логогрифи, анаграми, кросворди, чайнворди, ребуси і т. ін. на мовознавчі теми.	Питання, вправи, творчі завдання
2/2	Дидактична поезія. Лінгвістичні казки.	Знати жанрові ознаки дидактичної поезії, її витоки, представників української мовознавчої поезії (Дмитро Білоус, Надія Красоткіна, Алла Свашенко, Леся Лужецька та ін.). Уміти аналізувати художні засоби віршів та створювати власну (авторську) дидактичну поезію. Знати типи лінгвістичних казок, форми роботи з лінгвістичною казкою на уроках української мови в початковій школі. Уміти аналізувати їх структуру, художні засоби. Практикувати написання лінгвістичних казок як засобу	Питання, творчі завдання

		засвоєння учнями мовного матеріалу.	
2/2	Мовознавчі розповіді, лінгвістичні загадки, парадокси, усмішки, жарти, бувальщини, прислів'я, приказки, цікава наочність у початковій школі.	Знати основні вимоги до мовознавчих розповідей (особливості змісту, композиції, художніх засобів, урахування міжпредметних зв'язків і психологічних особливостей учнів початкової школи тощо). Уміти аналізувати жанрові особливості лінгвістичних загадок, парадоксів, усмішок, жартів, прислів'їв і приказок, враховувати роль контексту і художніх засобів у вираженні змісту усмішок, жартів та лінгвістичних загадок.	Питання, проекти,
2/6	Використання елементів цікавого мовознавства у шкільному курсі української мови у початковій школі.	Уміти добирати елементи цікавого мовознавства до усіх виучуваних тем з української мови у початковій школі, вводити їх у структуру уроку. Практикувати написання авторських текстів з використанням структурних компонентів цікавого мовознавства.	Проекти, творчі завдання, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК-2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-4	Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами.
ЗК-8	Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.
ЗК-12	Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкової школи та в повсякденному житті.
ФК-5.2	Здатність володіти доцільними формами вербального професійного спілкування в колективі, сприймати, осмислювати й відтворювати зміст і основну думку усних та письмових висловлювань, коригувати власне й чуже мовлення; здатність опрацьовувати, групувати навчальну інформацію, адекватно усвідомлювати комунікативний сенс повідомлень, запам'ятовувати й у разі необхідності актуалізовувати в пам'яті професійні знання, фактичні дані, навчальну інформацію.
	Програмні результати навчання
ПРН-1	Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.
ПРН-3	Знати вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.
ПРН-7	Володіти базовими знаннями з гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін, необхідних для вирішення професійних педагогічних завдань відповідно до освітньо-професійної програми та завдань початкової освіти.
ПРН-8	Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язання навчально-пізнавальних і професійно-орієнтованих задач.

ПРН-15	Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування в процесі вирішення професійно-педагогічних задач.
ПРН-17	Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.

Літературні джерела

1. Кацавець Р. С. Золоте джерельце: висловлювання про слово, мову, красномовство. К. : Центр навч. літ., 2008. 111 с.
2. Красоткіна Н. Мово рідна моя, не мовчи! Вірші про мову. URL: <http://krasotkina.com/content/virshi/index%20—20virshi%20pro%20movu.html>
2. Мовчун А. Етимологія граматичних термінів. Дивослово. 2000. № 7. С. 24–26.
3. Мовчун Л. Бесіди про мову: числівник. Початкова школа. 2005. № 3. С. 27–30.
4. 69. Мовчун Л. З історії каліграфії. Початкова школа. 2004. № 12. С. 27–29.
5. Одинцова Г. , Кодлюк Я. Цікаве мовознавство в початковій школі. Тернопіль: Підручники і посібники, 2013. 208с.
6. Передрій Г. Про цікаві завдання й ігрові форми роботи з української мови. Дивослово. 2005. № 1. С. 7–14.
7. Українська мова: дит. енцикл. / авт.-упоряд. А. М. Матвієнко. К. : Школа, 2004. 384 с. (Я пізнаю світ).
8. Федоренко В. Мовні цікавинки. URL: [http:// abetka. ukrlife.org/movni cikk. htm](http://abetka.ukrlife.org/movni_cikk.htm)

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до 20% від максимальної оцінки). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування

● **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1 (теми 1- 4) – інформаційне повідомлення, творчі завдання, презентації	40
Змістовий модуль 2 (теми 5- 8) – інформаційне повідомлення, творчі завдання, презентації	40
Підсумкове оцінювання (проєкт)	20

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	задовільно
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

До Силабусу також додаються матеріали навчально-методичного комплексу:

1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, тематика навчально-дослідних завдань, завдання для самостійної роботи);

2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.